

Таємне викрадення чужого майна у випадку завдання значної шкоди потерпілій особі кваліфікується за ч. 3 ст. 185 КК України. Так, значна шкода визначається за наявністю сукупності умов, передбачених ч. 3 ст. 185 КК України та змісту примітки до цієї статті. Крадіжка, вчинена у великих розмірах кваліфікується за ч. 4 ст. 185 КК України і має місце тоді, коли воно відбувається з урахуванням положень ч. 4 ст. 185 КК України та примітки до статті. Щодо особливо великих розмірів крадіжки, то такі дії винної особи підлягають кваліфікації за ч. 5 ст. 185 КК України та враховують зміст примітки до ст. 185 КК України. Також ч. 5 ст. 185 КК України передбачає кваліфікацію з урахуванням особливо кваліфікуючих ознак, як-от вчинення крадіжки організованою групою.

Кримінальні правопорушення проти власності, відповідальність за які встановлено у чинному законі про кримінальну відповідальність мають як свої особливості правового регулювання, так і особливості їх кваліфікації. Крадіжку як таємне викрадення чужого майна врегульовано у ст. 185 КК України. Кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки, передбачені ч.ч. 2-5 ст. 185 КК України, мають особливий вплив на кваліфікацію дій суб'єкта даного кримінального правопорушення.

Список використаної літератури:

1. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення 25.10.2022).
2. Вирок Радехівського районного суду Львівської області. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103652578> (дата звернення 11.11.2022).
3. Вирок Макарівського районного суду Київської області. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/101580702> (дата звернення 11.11.2022).

Мамренко Владислав Олександрович

здобувач вищої освіти

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Дніпровського гуманітарного університету

Науковий керівник:

Трескін Дмитро Олександрович

старший викладач кафедри права

Дніпровського гуманітарного університету

КОНЦЕПЦІЇ ПРАВОРОЗУМІННЯ: СПРОБА ВИЗНАЧЕННЯ

Праворозуміння (розуміння права) – це інтелектуальний процес осмислення права, певне його бачення, виражене в конкретних концепціях про його функціонування, що письмово викладені й оприлюднені шляхом опублікування. Будь-яка методологія (а їх безліч у теорії права і держави)

пов'язана з конкретним праворозумінням (баченням права). По суті, праворозуміння (правоуявлення, право-погляд) є вторинним, похідним від усього правового, що реально діє; воно залежить від особливостей правосвідомості, інтелекту його носія. Тому праворозуміння не можна зводити лише до визначення поняття «право» [1].

Актуальність даної теми полягає в тому, що на сьогодні наукою не вироблено єдиного підходу до визначення права, не сформовано єдиного розуміння його сутності та не узгоджено протиріч між різними підходами.

Основні типи праворозуміння, на думку вчених, поділяються на: юридичний (jus) – природно-правова модель праворозуміння (юснатуралістичний підхід), лібертарно-юридичний підхід і легістський (lex) – модель радикального позитивізму, сучасні аналітичні та нормативістські концепції позитивізму.

Юридичний позитивізм виходить з того, що необхідного зв'язку між правом і мораллю не існує. За відомим висловом Т. Гоббса, «влада, а не істина породжує закони». Іншими словами, позитивісти вважають, що в усіх правових системах немає потреби в моральній цінності (на кшталт справедливості), яка має бути притаманна нормі, аби ця норма була правовою. Те, що зміст певного правила може бути визначений як несправедливий, у жодному разі не може слугувати підставою, щоб не вважати його правовим.

Класичний позитивізм (Дж. Остін) виходив з того, що право є наказом суверена, і пояснював обов'язковість позитивного права існуванням у переважної більшості членів соціуму звичаю коритися примусовим наказам.

Сучасний позитивізм зазвичай пов'язує обов'язковість позитивного права з так званним правилом визнання. Це правило визначає умови, які слід виконати, аби певну норму можна було вважати правовою.

У кожній правовій системі правило визнання може набувати самобутньої форми. Наприклад, статус певних правил як правових норм може бути пов'язаний з тим фактом, що їх затвердив конкретний нормотворчий орган, або їхнім давнім існуванням у формі звичаю, або їхнім зв'язком із судовими постановами [2].

З приводу оцінки позитивізму В. Нерсесянц зазначив: всі роздуми про сутність права, про його цінність тощо, позитивісти заперечують, як щось метафізичне, що не має ні правового сенсу, ні значення. Заперечують вони і теорію права, а визнають лише вчення про закон - законоведення, предметом якого є догма права, тобто сукупність основних положень про чинне (позитивне) право, про засоби, правила та прийоми його вивчення, тлумачення, класифікації тощо. У цілому вивчення, коментування, класифікація та ієрархізація джерел позитивного права, виявлення їх нормативного змісту є важливою частиною пізнання права. Проте позитивістське обмеження теорії права розробкою догм права за суттю означає, власне, підміну наукового вивчення права його формально-технічним описом, зведення права до законодавства. З позиції юридичного позитивізму, не тому діє юридичний закон, що того вимагають фактичні життєві відносини,

а, навпаки, певні соціальні відносини проявляються саме внаслідок того що діє такий закон [3].

Юснатуралізм характеризує постановка низки морально-правових, політико-правових, соціально-етичних проблем, заснованих на розрізненні об'єктивованих форм права, з одного боку, та їх сутнісних і ціннісних основ, з іншого. Серед його загальних ознак виокремлюються, передусім, надання пізнавального та безпосередньо регулятивного значення нематеріальним явищам («духу права», правовим ідеалам, призначенню юридичних інститутів тощо) або ж недержавно юридичним чинникам соціально-емпіричного плану (зокрема людським потребам, «природі людини»), а також оцінювання державно-юридичних та інших соціальних установлень, заснованих на світоглядно-моральних, морально-політичних та інших неформалізованих критеріях. При цьому наведені ознаки не обов'язково притаманні кожній окремій природноправовій концепції, а мають радше індикативне значення, дозволяючи попередньо відрізнити юснатуралізм від інших типів правового філософствування [4].

Досліджувана тема була масштабно науково розроблена у працях М. Козюбри, де викладена авторська позиція розвитку процесу формування праворозуміння, окреслена уніфікація поняття права, проведений аналіз типології праворозуміння та її критеріїв, обґрунтована думка щодо уніфікації поняття права. Зокрема, щодо «праворозуміння» він зазначив, що проблему розуміння права без перебільшення можна віднести до числа «вічних». Починаючи з виникнення професійної юридичної діяльності й до сьогодні, не було й немає, мабуть, жодного юриста, який би не замислювався над питанням, що таке право, і не намагався дати відповідь на нього [5].

Сутність і зміст права позначається терміном «праворозуміння», яке, на думку вчених, не є «грою» в дефініції, а процесом розвитку наукового пізнання права, поглиблення й конкретизації його поняття, тобто науково-понятійний спосіб тлумачення і трактування природи, розуміння і значення права, його об'єктивних і сутнісних властивостей, форм його зовнішнього емпіричного прояву, вираження і специфіки права як особливого типу і форми соціальної регуляції. Отже, термін «праворозуміння» охоплює не тільки поняття права, а й процес його пізнання.

В. Нерсисянц зазначив: «Для юриспруденції як науки про право і державу вихідне та істотне значення має покладений в її основу той чи інший тип праворозуміння (і поняття) права. Саме тип праворозуміння окреслює парадигму, принцип і еталон (сміслову модель) юридичного пізнання права і держави, визначає власне науково-правовий зміст, предмет і метод відповідної концепції юриспруденції» [2].

Таким чином, праворозуміння - це основні положення про право та його суть. Кожна людина має свій певний підхід до праворозуміння та до виду праворозуміння. У сучасному світі праворозуміння не стоїть на місці а змінюється разом з розвитком соціоправових відносин.

Список використаної літератури:

1. Скакун О. Ф. Теорія держави і права: підручник (2013). URL: <https://westudents.com.ua/knigi/467-teorya-prava-derjavi-skakun-of.html> (дата звернення: 15.11.2022).
2. Загальна теорія держави і права : підруч. / М. В. Цвік, О. В. Петришин, Л. В. Авраменко та ін. ; за ред. М. В. Цвіка, О. В. Петришина. Харків : Право, 2009. URL: https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/KNIGI_2009/TEorijaDerjav_2009.pdf (дата звернення: 15.11.2022).
- 3 Кравчук М. В. Праворозуміння – важлива наукова проблема правового життя України. *Актуальні проблеми правознавства*. 2016 № 1. С. 19-25. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/6634/1/%D0%9A%D1%80%D0%B0%D0%B2%D1%87%D1%83%D0%BA%20%D0%9C..pdf> (дата звернення: 15.11.2022).
4. Рабінович С. П. Проблемні аспекти співвідношення *ius naturale* і *ius gentium*. *Університетські наукові записки*. 2018. № 3 (27). С. 18–21.
5. Козюбра М. Праворозуміння: поняття, типи та рівні. *Право України*. 2010. № 4. С. 9–21.

Пшенична Анастасія Володимирівна

здобувачка вищої освіти

другого (магістерського) рівня вищої освіти
Дніпровського гуманітарного університету

Науковий керівник:

Трескін Дмитро Олександрович

старший викладач кафедри права

Дніпровського гуманітарного університету

**УНІВЕРСАЛЬНІ ТА РЕГІОНАЛЬНІ СТАНДАРТИ ЗАХИСТУ
ВІД ДИСКРИМІНАЦІЇ ЗА ВІКОВОЮ ОЗНАКОЮ**

Представники різних міжнародних організацій визнають існування дискримінації за ознакою віку. Однак, у більшості міжнародно-правових документів з прав людини, як правило, міститься відкритий перелік підстав для дискримінації, де спеціально не передбачається заборона дискримінації за ознакою віку.

Питання, пов'язані з даним видом дискримінації, певною мірою порушуються в Конвенції МОП № 111 про дискримінацію в галузі праці та занять 1958 р. Конвенція зобов'язує держав-учасниць проводити національну політику, спрямовану на заохочення рівності можливостей та поведження щодо праці та занять з метою викорінення дискримінації (ст. 2), скасовувати будь-які законодавчі положення та змінювати будь-які адміністративні